

עתה נכנסנו לשלב הרביעי: העולם מחכה להצעת שלום קונסטרוקטיבית, נדיבה ומעשית מצדנו. העמדה הרשמית — "אנחנו מוכנים לדבר על הכל, במשא ומתן ישיר פנים אל פנים" — היא פיקחית, אך אינה מספקת. בעולם אין כיום גישה אנטי-ישראלית. אך האהדה הטוטאלית לישראל, מלפני חודש, שוב אינה קיימת.

★ ★ ★

ניתוח קצר זה מוכיח מה הן ה"מיגבלות" של ה"הסברה". כשעמדתנו נראית צודקת, אין צורך ב"גאון" כדי להסבירה לעולם. כשעמדתנו נראית בלתי-צודקת, לא יעזור גם גאון.

מייד בבמר המלחמה הזוהר עתון זה בפני התוצאות של פרשות כגון קלקיליה, גירוש הרובע היהודי ומעבר הפליטים. אמי רנו כי בפרשות כאלה אנחנו נפסיד את האהדה העולמית, שהיתה שווה בימי ה"מאבק כמה דיכוינות".

לא היה קל לשכנע, כאשר הרגשות עדיין גאו. "מה היו עושים לנו הערבים, אילו ניצחו המ"ד היתה התשובה הסטנדרטית — שאינה נוגעת לעניין.

השאלה איננה מה היה קורה לנו, אילו נוצחנו. השאלה היא מה אנחנו רוצים ש"יקרה עכשיו, אחרי שניצחנו. האם נבצר את ההישגים ונשיג הסדר, בעזרת דעת-הקהל ה"עולמית או לא?

אני יודע שקוראים רבים התרגנו על ה"כתבות שפירסמו, שבבועיים האחרונים, על פרשות אלה. הם רגו, מן הסתם, גם על דברי אורי אבנרי בכנסת, כשהתפלמס ל"פני שבועיים עם משה דיין.

מי צדק? לפני שבועיים ענה דיין בכנסת לקריאת "ביניים של אבנרי" (העולם הזה 1556) וה"צדק את א"י-החזרת הערבים לקלקיליה. הוא טען כי ערבים אלה היו חלק מן המערך של האוייב, ועל כן אין להחזירם.

השבוע שהיה דיין עצמו בקלקיליה, ר"קידם את פני החוזרים. הממשלה החליטה להחזירם, לאור התגובה העולמית. קריאות האס"א-ראס של השגרירויות שלנו (וגם פעור-לות-שיכנוע מאחורי הקלעים בישראל עצי-מה, שבה לקחנו חלק פעיל מאד. על כך נספר בהזדמנות אחרת).

אם כן, מתי צדק משה דיין — כאשר התפלמס עימנו ושלל את גישתנו, או כי אשר קיבל את הצעתנו והגשים אותה ב"עצמו, כעבור שבוע בלבד?

ומה היתה חובתו הלאומית של העולם הזה — למלא את פיו מיים נוכח מישגה לאומי הרה"א-טונות, או לומר את הדברים בפירוש, גם במחיר תגובות נועזות, כדי להביא לתקוף המישגה בעוד מועד?

וכמובן, יכול העולם הזה לזקוף לזכותו השבוע עוד נצחון מוסרי גדול. היו אלה התראותיו שהחלו בהנעת הגלגלים שהביאו את הממשלה להחלטה הנכונה לאפשר ל"חושבי הנדה המערבית שעברו לירדן לשוב ארצה.

★ ★ ★

זה בייחם לשלב השלישי. הוא הדין לגבי השלב הרביעי. אך נדם קול התותחים, פירסמו את תור-כנית-השלום שלנו.

למחרת הפסקת-האש פירסמו אותה מעל עמודי עתוננו היומי — דף — בצורת קרי-אה לערוך מיסאל-עם בין ערביי פלסטין. כי עבור שלושה ימים פורסמה התוכנית ב"הרחבה מעל עמודי העולם הזה (1554).

זה היה זמן רב לפני שמישהו אחר אור עזו בנפשו לגבש הצעות ממשיות למדיניות ישראלית, (להוציא קריאות דמגוגיות שאין אחריתן ולא כלום, זולת הרצון הציני להיב-נות מההיסטוריה החולפת של חלק מהציבור.) בכך פתחנו בוויכוח הלאומי הגדול. נדמה לי שבכך שירתנו את האינטרס הלאומי.

★ ★ ★

בקיצור: אין טעם "להסביר" מדיניות גרועה, או מדיניות שאינה קיימת. מי שמחפש שר-הסברה צעיר ונמרץ, מבלי לחפש מדיניות נכונה ובעלת-דמיון, מב-לבל את היוצרות.

רק אחרי שנקבעת מדיניות ברורה, יש טעם להציג את השאלה: מיהו האיש ה"מוכשר ביותר להסביר מדיניות מסוימת זו?

מדוי פעם צצות בארץ מילות-קסם, ה"נראות כפתרון לכל הצרות. המילה הגואלת היא, ברגע זה, "הסברה". מסתבר כי המדינה נכשלה בשטח "ה"הסברה". הכל היה בא על מקומו בשלום, אילו רק היתה לנו "הסברה". בגלל ה"ליקויים ב"הסברה" אנחנו עומדים להפסיד את כל אשר השגנו במלחמה.

★ ★ ★

על הקע זה נשמעות עתה האשמות, השמצות והצעות שונות. ח"כ שולמית אלוני אמרה שבכל אשמים אנשי יחסי-הציבור של משה דיין. אילו היה "מויש" פרלמן מקדיש להסברת ענייני ה"מדינה את אותו המרץ שהוא הקדיש ל"פירסומו האישי של משה דיין בעולם, היה הכל מסודר בכי טוב.

חסידי דיין, לעומת זאת, טוענים כי בכל אשמה הממשלה ה"זקנה", או אבא אבן, או ישראל גלילי. אילו היו ה"צעני-רים" (קרי: חסידי דיין) משתלטים על "ה"הסברה", היתה באה הגאולה לישראל. כמה קוראים של העולם הזה שלחו לנו העתקים של מכתבים ששיגרו לראשי-הממשלה, ובהם ההצעה למנות מייד את אורי אבנרי כשר-ההסברה, מפני שהוא איש מקצוע, ורק אז נוכל לישון בלילה בשקט. עם כל הכבוד לכל ההצעות האלה, (ועם כל התודה למציעי מועמדותו של אבנרי), נדמה לי שההצעות מבוססות על הנחת-יסוד מוטעית.

★ ★ ★

שום "הסברה" — ותהיה אף בידי גאון — לא תוכל ליצור יש מאין. ההסברה מסבירה מה שיש בקצת יותר כשרון, או בקצת פחות כשרון. אבל ב"סופו של דבר, לא הטכניקה של ההסברה קובעת, קובע מה שההסברה באה להסביר. מבחינה טכנית, יש לישראל מנגנון-הסברה שאין דוגמתו בעולם. הערבים מדברים עליו בכל ארצות-המערב בקינאה ובמרירות. האנטי-שמם מתארים אותו כי

קנונייה עולמית אפ-לה של "זקני ציון", מנגונו זה לא נב-נה במחשבה תחי-לה. הוא מבוסס, פשוט, על אהדת היהודים בכל העור-לם לישראל. כל יהודי העובד בעתון, ברדיו או בטלביזיה, או התופס עמדת-מפתח ציבורית אח-רת, מעמיד את עצ-מו אוטומטית לר-שות ההסברה של מדינת-ישראל, כא-

שר קיום המדינה מונח על כף המאזניים. זהו כוח מקובץ אדיר מאין כמוהו. אין דוגמתו לא לקומוניסטים ולא לכל גורם אחר. הוא מוכן לפעול בכל רגע, ללא שקודה למען עניין הנראה לו כצודק וכחיוני. השופר הגדול הזה מוכן, השאלה איננה "מי יריע בו", אלא "מה יריעו בו".

★ ★ ★

נתבוננא בארבעת השלבים שעברה ה"הסברה" הישראלית בחודש האחרון: בשלב הראשון, אייבה ההתקפה הערבית על ישראל. הצבא המצרי התרכז בדרום. המיצר נסגר, חוסין חתם על הסכם צבאי עם עבד-אלנאצר.

יהודי העולם, ועמם כל בעלי הרצון הטוב מסוגו של ז'אן-פול סארטר, התלכדו סביב ישראל. ה"הסברה" הישראלית הי"תה פנטסטית.

בשלב השני בא השיא. הנצחון המדהים של ישראל, תוך ששה ימים, נתן פורקן לכל החששות המעיקים. הוא נראה כי נצחון דויד על גולית, נצחון בני-אור על בני-חושך, נצחון הצדק על הרשע.

העולם מלא תמונות של צה"ל ושל משה דיין, ה"הסברה" היתה מצויינת. בשלב השלישי התהפכה הקערה על פיה. העתוננים כלאו תמונות של חיילים מצריים הגוזעים בצמא, של פליטים אומללים ה"עוברים את הירדן, של בתים הרוסים ב"קלקיליה, של מגורשי הרובע היהודי ב"עיר-העתיקה.

ישראל הופיעה, פתאום, בדמות המנוצח השחצן, היהיר, שאינו יודע לרסן את עצמו. העולם החל מרחם על המנוצחים ה"סובלים. ידידים מושבעים בכל העולם החל בחברי הסינאט האמריקאי וכלה בעורך דר שפינגל — אמרו בפירוש כי ישראל "מפסידה את השלום".

בת אורון

הסבון ללא סבון של תיא המנקה, מרענן ומרחיק זיעה למשך כל היום.

ריח האורנים הטבעי והקצף השופע של בת-אורון, יפיגו מומך את החום ויעניקו לך הרגשה נעימה.

אני מוכן לכל פעולה

טקסטיל שמפו מכבס את כל האריגים ה-עדינים ובגדי "כבס ולבש" בעילות, ב-מהירות וביסודיות, אפילו במים קרים.

טקסטיל
טקסטיל

תוצרת ביח"ר נ.ק.ה בע"מ • המפיצים • חב"י נורית בע"מ

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי המערכת והמנהלה: תל-אביב, רח' קרליבך 12, טלפון 30134, ת.ד. 136 • מען מברקי: עולמפרס • דפוס משה שהם בע"מ, תל-אביב, רח' סין 6 • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המירל: העולם הזה בע"מ.

איש כפי